

ABBAS
DAYI
HADISESI

SERDAR USLU

GENÇ
T
TIMAS

Abbas Dayı

“Bin defa söyledim hergeleye, ‘simitleri pişirmeden önce üzerlerine susam serpmeyi unutma’ diye. Şuraya bak! Susamsız simit mi olur? Bunca yıllık esnafım, daha bir gün susamsız simit satmadım. Bu çocuk kırk yıl da çalışsa kafasına bir şey girmeyecek. Tezgâhın önüne geçene kadar cin oğlu cin ama hamura elini sürdüğü an akli başından gidiyor mendeburun.”

İhtiyar Sabri, pastanesinin içinde dört dönüyor, arada bir pencereden dışarıya göz atıyor, illaki kendi kendine söyleniyordu. Karısı Nezâket, kucağına yığıldığı yün yumağından başını bir kere olsun kaldırıp bakmıyordu kocasına; onun her Allah’ın günü homurdanmasını kanıksamıştı.

“Bak! Saat onu geçti ama hâlâ geleceği yok! Dün akşam iki saat geç çıktı ya yine hesabını yapmış, alacağı olan saatleri bugünkü mesaisinden düşmüştür.”

Beklenen kişi az sonra kapıda belirince, “Neredesin sen Servet Efendi?” diye parladı Sabri, “Yine o bilmiş tavırlarıyla bana mesai hesabı yapmayacaksın değil mi?”

Çocuk, kalın, kara paltosunu çıkarıp askıya astı. Nefesini avuçlarının içine üfleyerek, “Sana iki şeyin hesabını yaparım demiştim” dedi, “alacağım para ve vereceğim

mesai. Bu ikisini sulandırmakta siz esnaf milletinin üstüne yoktur.”

“Simitlere neden susam serpmedin? Yine hülyalara dalıp unuttun değil mi?”

“Hiç de değil! Susam çuvalının içinde fare ölüsü gördüm. O yüzden bütün çuvalı çöpe attım.”

“Ne! Bir fare yüzünden koca çuvalı çöpe mi yuvarlandın? Sen ne hakla boyundan büyük işlere karışıp depomdaki mallar hakkında hüküm veriyorsun?”

Servet, ne söylese boşa gideceğini bildiği için sessizce önlüğünü giydi; sabahın ilk ışıklarından beri yolunu gözleyen işleri görmeye koyuldu. Tezgâhın üstünde yığılı duran pastaları, börekleri vitrine dizdi, kurabiyeleri tepsilere yerleştirdi, masaların sandalyelerin tozunu aldı, dükkânı dip köşe sildi süpürdü. Ustası onun bu gayretli halini görünce pamuk helvası gibi yumuşamıştı. Çırağının vurdumduymazlığına oldum olası içerlese de titizliğini daima takdir ederdi. Tanışmaları da bu sayede olmuş; Sabri, bir gün onun sırf elindeki çöpü atmak için sokağın öbür ucundaki çöp kutusuna kadar koştuğunu görünce aradığı titiz yardımcıyı nihayet bulduğunu anlamıştı. Bu titizlik şimdi de can evinden vurmuştu onu.

“Susamın parasını maaşından kesmem gerekir ya...” dedi, “Zaten alacağın para şimdiden kuşa dönmüş oluyor. Bir daha sözünden çıkarsan külahları değiştiriz, bilmiş ol!”

Olay tatlıya bağlanıp dükkân her zamanki sessizliğine bürününce, Sabri, her günkü âdeti olduğu üzere tezgâhın

arkasına geçip bulmacasına gömüldü. Arada bir soruların zorluğundan yakınıyor; başı önünde, kulağı kapıdaki çingirakta, gelene 'merhaba', gidene 'güle güle' demek dışında hiçbir işe parmağını dâhi oynatmıyordu. Nezâket ise koca bir yün sepetini kucağına koymuş, yeni başlayacağı örgü için ip beğenmekle meşguldü. Böyle olunca dükkânı çekip çevirmek de hepten Servet'e kalıyordu.

Bu durum akşama dek böyle sürüp gidecek, hava karar-maya yüz tutup sokak lambaları mahalleyi ölgün bir ışığa bürüyünce, üç kafadar, üç ayrı köşeye çekilerek evlerinin yolunu özlemeye koyulacaktı. Bu istirahat halini kesintiye uğratan tek olay Abbas Dayı'nın dükkânın önünden geçişi olurdu. O zaman bizimkiler tezgâhın ardındaki pencereden kaçamak bakışlarla bu tuhaf adamı seyreder, o sokağın ucunda kaybolana kadar da gözlerini ondan alamazlardı.

Ayak bileklerine kadar uzanan *kalın*, kara paltosu ve kahverengi fötr şapkasıyla Abbas Dayı sahiden de ilginç bir insandı. Şapkasının tereği fazla geniş olduğu için yüzü iyice seçilmiyor, bu da onu hepten tekinsiz hale getiriyordu. Ne zaman, hangi amaçla gelmişti mahalleye, yaşamak için neden böyle alelade bir semti seçmişti? Bilen yoktu bunları. İnsanlar hep yolda, hep yürür gördükleri için 'Abbas' lakabını yakıştırmışlardı ona. 'Yolcudur Abbas, bağlasan durmaz' misali...

Sergilediği akıl almaz davranışlar, hakkında pek çok dedikodunun uydurulmasına yol açmış, onu delibozuk öykülerin akıl sır ermez kahramanına dönüştürmüştü. Zira akşamüstü hep aynı vakitte, elleri ceplerinde, ağır

adımlarla mezarlığın yolunu tutar, gecenin ilerleyen saatlerine dek oradan ayrılmazdı. Bu mezarlık ziyaretinin nedeni de bilinmiyordu tabii. Adamın, bir yakınını ya da ahababını yâd ettiği düşünülüyor ama bu işin Allah'ın koca günü dururken hava karardıktan sonra yapılması insanları hepten meraklandırıyor. Üstelik her gün mezarlık ziyareti mi olurdu? Neresinden bakılırsa bakılsın akıl sır ermez bir adamdı şu Abbas Dayı.

Kulübe

Dükkânı kapatma vakti gelince Servet ihtiyarları evlerine uğurlayıp elleri ceplerinde, karanlık sokaklara daldı. Ustasının o sırada kendisini adım adım takip ettiğini bilemezdi tabii. Altmışını aşmış her ihtiyar gibi onun da saat dokuz olunca yorganına bürünüp horul horul uyduğunu sanıyordu. Oysa ustasının yaşamına dikkat kesilseydi gecelerini dedektiflik öyküleri okuyarak geçiren, boş zamanlarında banka soygunu planları yapan ilginç bir adamla karşı karşıya olduğunu anlayabilirdi.

Hayal gücü geniş bir insanın hayatı bir kere sıkıcılaşmaya görsün zihni birbirinden acayip fikirler üretmeye başlayacaktır. Sabri de bir süredir Abbas Dayı'ya takmıştı kafayı. Her akşam iş çıkışı onu izlemeyi alışkanlık edinmiş, bu uğraşından henüz sonuç elde edememişse de takipleri sırasında, çırağının, geceleri mahallenin terk edilmiş istasyon kulübesinde arkadaşlarıyla düzenli olarak buluştuğunu keşfetmişti. Kul istemiş bir göz, Allah vermiş iki göz. Sabri, çocukların kulübede neler çevirdiğini merak ediyor, olayın aslını öğrenene dek işin peşini bırakmamak gerektiğini düşünüyordu.

Sabri'nin Pastanesi, mahallenin tam ortasında yer almakta, dükkânın önünden geçen yokuşun bir ucu tepedeki mezarlığa, öbür ucuysa işte bu istasyon kulübesine çıkmaktaydı. Terk edilmiş bir demiryolu hattı üstünde bulunan tek katlı, kerpiç bir binaydı bu. Sıvaları un helvası gibi dağılmış, çevresini yabani otlar bürümüş, neredeyse hurdahaş olmuştu. Yine de kırmızı tuğladan bacası ve zarif ahşap doğramalarıyla mahallenin en güzel yapısı olduğu kuşku götürmezdi.

Servet, kulübeye yaklaşınca işaret parmaklarını ağzına sokup parola niyetine keskin bir ıslık koyuverdi. Kulübenin kapısı bu ses üzerine usulca aralanırken Sabri kuytu bir köşeye çekilip içeride konuşulanlara kulak kabartmış bulunmaktaydı. Oysa çocuklar öyle tedbirli davranıyorlardı ki seslerini yanı başlarındakine duyurabildikleri bile kuşkuluydu. Sabri, bir süre bekleyip gerisin geri evinin yolunu tuttu. Üç beş veletin yediği naneleri öğrenebilmek için soğuk gece yarılarında puhu kuşları gibi sinip kalacak insanlardan değildi. Gizemli işlere meraklı olsa da rahatına her şeyden çok düşküdü.

“Burada ne haltlar döndüğünü öğrenmenin bir yolu bulunur elbet...” diye geçirdi içinden, “Üzerlerine gidip keklikleri ürkütmeyelim. Av eti, sabır ocağında pişer. Ne demişler, ‘eli ayağı tutsaydı ölüden iyi avcı bulunmazdı.’”

O, sıcak döseğinin özlemiyle evinin yolunu arşınlaya-dursun, Servet, arkadaşlarının arasındaki yerini ılıtmıştı bile. İçeridekiler, bir süredir haminnelerinden kalma bir gaz lambasının yanı başında yüksek sesle korku romanı

okumaktaydılar birbirlerine. Kızıl saçlı, çil suratlı bir çocuk, Sercan, kara ciltli bir kitabı ağız hizasında tutuyor, dudaklarını şerbet yalar gibi iştahla şapırdatarak, “*Sokaklar bomboştur...*” diye mırıldanıyordu, “*Utterson, şehrin bu bölümünü daha önce hiç bu kadar ıssız görmemişti! Şaşırmuş bir halde; keşke etrafta birileri olsaydı diye geçirdi içinden...*”

Arkadaşları, okunanları işitmiyor, gözleriyle su gibi içiyorlardı adeta. Az sonra pencerede bir karaltı belirince korkuyla dönüp o yana baktılar. İri cüsseli bir insan azmanı ağır adımlarla istasyona doğru yaklaşmaktaydı. Gölgesi kulübenin kerpiç duvarlarına kara bulutlar gibi yayıldı ve ışığın açısının değişmesiyle ansızın küçülüp kayboldu. Çocuklar, kulübenin içinde çınlayan ıslık sesini işitince gelenin arkadaşları Korkuluk olduğunu anladılar.

Korkuluk, yaşına göre hayli olgun görünen, boylu poslu, haşarı bir çocuktur. Bakışları keskin, çehresi sert ve haşındır. Gerçek adı ‘Levent’ olduğu halde mahalledeki bütün çocuklar ‘Korkuluk’ diye anarlardı onu. İlginç bir öyküsü vardı bu lakabın. Okulun tiyatro kolu bir keresinde bir piyes düzenlemiş, Levent’e de korkuluk rolü düşmüştü. Takacağı hasır şapka piyesten önce kaybolunca bizimki dedesinden kalma kahverengi, fötr bir şapka sahne almak zorunda kalmıştı. Arkadaşları repliklerini karıştırıp rezil olmasalardı o haliyle belki pek gülünç bir duruma düşecekti ama hiçbir repliği olmadığı için piyesin en başarılı oyuncusu olup çıktı. O günden sonra da ‘Korkuluk’ diye bilinir oldu.

Korkuluk hışımla içeri dalıp kara ciltli bir kitabı gaz lambasının dibine fırlattı. “Haydi!” diye çöktü arkadaşlarının arasına, “Elimizdekini bir an önce bitirip yeni romanımıza başlayalım.” Çocuklar, kitabın kapağındaki ismi fark edince yeni bir Gotik garabetle karşı karşıya olduklarını anladılar: OTRANTO ŞATOSU!

İçlerinden en tombul olanı, Murat, “Yine mi şatolu, hayaletli korku romanı,” diye söylendi, “Hani bir sonrakine aşk romanı okuyacaktık?”

“Aşk romanı okuyalım da bütün gece esneyelim mi?” dedi Korkuluk, “O Gülşah denen sümüklüye bir türlü açıklamadın gitti. Kız ağzının payını verseydi de kurtulsaydı senin aşk dırdırlarından.”

“Aşık değilim ben.”

“O zaman niye ikide bir aşk romanı diye tutturuyorsun?”

“Sen korkak olduğun için mi korku romanı okuyorsun?”

“Aynı şey mi?”

“Neymiş fark?”

Sercan, bu gereksiz tartışmaya son vermek için kaldığı yerden kitabı okumaya başladı. Sözcükler, uğursuz bir kehanet sözü gibi döküldü dudaklarından.

“Büyük bir tehlikenin yaklaşmakta olduğunu hissediyor ve korkuyordu.”